

Original Article

The predictive role of academic resilience and mental health in the level of academic enthusiasm of physical education students at the University of Baghdad

Abdul Rahman Mubarak Lefteh Al-Obeidi¹ , Mohsen Shirmohammadzadeh² , Leyli Alizadeh^{*3}

Citation: Al-Obeidi, A. R. M. L., Shirmohammadzadeh, M., Alizadeh, L. The predictive role of academic resilience and mental health in the level of academic enthusiasm of physical education students at the University of Baghdad. *Iranian Journal of Motor Behavior and Sport Psychology*, 2025; 5(3): 53-61.

 10.22034/ijmb-sp.2026.561132.1152

- **Received:** 19 June 2025
- **Revised:** 16 August 2025
- **Accepted:** 28 August 2025
- **Published:** 22 October 2025

1. Sports Science Department, Faculty of Education and Psychology, Azarbaijan Shahid Madani University, Tabriz, Iran.
E-mail: ipak65@ymail.com

2. Sports Science Department, Faculty of Education and Psychology, Azarbaijan Shahid Madani University, Tabriz, Iran.
E-mail: mohsenshirmohamadzade537@gmail.com

*3. Sports Science Department, Faculty of Education and Psychology, Azarbaijan Shahid Madani University, Tabriz, Iran, (Corresponding Author).
E-mail: ipak65@gmail.com

Abstract

The aim of this study was to investigate the predictive role of academic resilience and mental health in the academic enthusiasm of physical education students at the University of Baghdad. This study is applied in terms of its purpose and descriptive-correlational in terms of data type. The statistical population of the study included 720 physical education students at the University of Baghdad in the academic year 2024-2025, of which 256 were selected as a sample through the Morgan table through the proportional stratified random sampling method. To measure the research variables, the Fredericks, Blumenfeld, and Paris (2004) Academic Enthusiasm Questionnaires, Samuels (2004) Academic Resilience Questionnaires, and Goldberg and Hiller (1979) Mental Health Questionnaires were used. The validity of the questionnaires was confirmed by subject matter experts using content validity methods, and its reliability was estimated to be 0.84, 0.77, and 0.89, respectively, using the Cronbach's alpha method. The results of the study showed that there is a positive and significant relationship between the variables of academic resilience and academic enthusiasm of students ($r=0.51$ and $P=0.001$), mental health and academic enthusiasm ($r=0.41$ and $P=0.001$), and academic resilience and mental health ($r=0.63$ and $P=0.001$). Also, academic resilience and mental health explain a total of 53% of the variance of academic enthusiasm scores. The variables of academic resilience ($p=0.001$, $\beta=0.464$) and mental health ($p=0.001$, $\beta=0.321$) are able to predict academic enthusiasm positively and significantly. According to the results, designing and implementing programs to improve academic resilience and regular screening of students' mental health are suggested as operational strategies to increase their academic enthusiasm.

Keywords: Operational strategies, Mental health, Academic enthusiasm, University of Baghdad

مقاله پژوهشی

نقش پیش‌بینی-کننده تاب‌آوری تحصیلی و سلامت روان در میزان اشتیاق تحصیلی دانشجویان تربیت‌بدنی دانشگاه بغداد

 عبدالرحمان مبارک لفته العبدی^۱ ID ، محسن شیرمحمدزاده^۲ ID ، لیلی علیزاده^۳ ID

چکیده

هدف این پژوهش بررسی نقش پیش‌بینی-کننده تاب‌آوری تحصیلی و سلامت روان در میزان اشتیاق تحصیلی دانشجویان تربیت‌بدنی دانشگاه بغداد بود. این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر نوع داده‌ها، توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری پژوهش شامل ۷۲۰ نفر از دانشجویان تربیت‌بدنی دانشگاه بغداد در سال تحصیلی ۲۰۲۴-۲۰۲۵ بود که از طریق جدول مورگان تعداد ۲۵۶ نفر به‌عنوان نمونه از طریق روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای نسبتی انتخاب شدند. برای سنجش متغیرهای پژوهش از پرسش‌نامه‌های اشتیاق تحصیلی فردریکرز، بلومنفیلد و پاریس (۲۰۰۴)، تاب‌آوری تحصیلی سامونلز (۲۰۰۴) و سلامت روانی گلدبرگ و هیلر (۱۹۷۹) استفاده شد. روایی پرسش‌نامه‌ها با استفاده از روش‌های روایی صوری و محتوایی و پایایی آن نیز با استفاده از روش آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۷۷، ۰/۸۹ و ۰/۷۷ برآورد گردید. نتایج پژوهش نشان داد که بین متغیرهای تاب‌آوری تحصیلی و اشتیاق تحصیلی دانشجویان ($r=0.51$ ، $p=0.001$)، سلامت روانی و اشتیاق تحصیلی ($r=0.41$ ، $p=0.001$) و تاب‌آوری تحصیلی و سلامت روانی ($r=0.62$ ، $p=0.001$) رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین، تاب‌آوری تحصیلی و سلامت روانی در کل ۵۳ درصد از واریانس نمرات اشتیاق تحصیلی را تبیین می‌کنند. متغیرهای تاب‌آوری تحصیلی ($r=0.466$ ، $p=0.001$) و سلامت روانی ($r=0.321$ ، $p=0.001$) به صورت مثبت و معناداری قادر به پیش‌بینی اشتیاق تحصیلی می‌باشند. با توجه به نتایج، طراحی و اجرای برنامه‌های ارتقای تاب‌آوری تحصیلی و غربالگری منظم سلامت روان دانشجویان به‌عنوان راهکارهای عملیاتی برای افزایش اشتیاق تحصیلی آنان پیشنهاد می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: راهکارهای عملیاتی، سلامت روان، اشتیاق تحصیلی، دانشگاه بغداد

تاریخ دریافت: ۲۹ خرداد ۱۴۰۴
 تاریخ بازنگری: ۲۵ مرداد ۱۴۰۴
 تاریخ پذیرش: ۶ شهریور ۱۴۰۴
 تاریخ انتشار: ۳۰ مهر ۱۴۰۴

۱. گروه علوم ورزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران.

E-mail: ipak65@ymail.com

۲. گروه علوم ورزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران.

E-mail: mohsenshirmohammadzade537@gmail.com

۳. گروه علوم ورزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران. (نویسنده مسئول).

E-mail: ipak65@gmail.com

مقدمه

آموزش عالی نقش محوری در توسعه فردی و اجتماعی ایفا می‌کند، به ویژه در رشته‌های کاربردی مانند تربیت‌بدنی که ترکیبی از دانش نظری و مهارت‌های عملی را دارد. دانشجویان این رشته اغلب با چالش‌های منحصر به فردی مانند فشارهای جسمانی ناشی از تمرینات ورزشی، رقابت‌های فشرده و انتظارات حرفه‌ای برای موفقیت در عرصه‌های عملی روبرو هستند که می‌تواند بر عملکرد و انگیزه تحصیلی آن‌ها تأثیرگذار باشد (۱). در این میان، اشتیاق تحصیلی به عنوان یک توانمندی و حالت پایدار درونی در فراگیران، نقشی کلیدی در انگیزش، مشارکت فعال در فعالیت‌های آموزشی و دستیابی به موفقیت تحصیلی ایفا می‌کند. این انگیزه، نیروی محرکه‌ای قدرتمند است که فراگیران را به سمت موفقیت و دستیابی به اهداف تحصیلی سوق می‌دهد (۲). ریشه‌های اشتیاق به تحصیل را می‌توان در نظریه کنترل اجتماعی جستجو کرد که بر اهمیت احساسات، وابستگی‌ها و تعلق خاطر فرد به نهادهای اجتماعی تأکید دارد.

طبق این دیدگاه، رفتارهای ضداجتماعی جوانان از طریق ارتباطات بین فرد و جامعه تفسیر می‌شود و فقدان اشتیاق نیز می‌تواند ناشی از ضعف پیوند فرد با این نهادها باشد. در نظریه کنترل اجتماعی، این ارتباطات از طریق تعهد، باورها و دلبستگی‌های فرد به جامعه شکل می‌گیرند (۳). اشتیاق دانشجویان کلید درک ارتباط بین انگیزه و دستاوردهای آموزشی است (۴). این سازه از سه عنصر اساسی تشکیل شده است: اشتیاق رفتاری که به معنای مشارکت فعال، پایداری در انجام تکالیف و درگیر شدن در فعالیت‌های یادگیری است؛ اشتیاق عاطفی که به نگرش‌ها و احساسات مثبت فراگیران نسبت به محیط آموزشی، معلمان و همکلاسی‌ها و همچنین احساس تعلق به مدرسه یا دانشگاه اشاره دارد؛ و اشتیاق شناختی که بر استفاده از راهبردهای یادگیری عمیق، خودتنظیمی، تفکر فراسناختی و تلاش برای درک مفاهیم پیچیده متمرکز دارد (۵). به‌طور مشخص، زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی می‌توانند بر چگونگی تجربه و بروز اشتیاق تحصیلی تأثیرگذار باشند. این مطالعه، با توجه به شرایط خاص فرهنگی و اجتماعی

اجتنابی با اشتیاق تحصیلی را تعدیل و رابطه مثبت جهت‌گیری رویکردی را تقویت کند. یافته این پژوهش مستقیماً بر اهمیت تاب‌آوری به‌عنوان عاملی تسهیل‌کننده در فرآیندهای انگیزشی تأکید دارد که در پژوهش حاضر نیز به‌عنوان یک متغیر پیش‌بین اصلی مد نظر قرار گرفته است (۱۷). کیم، لی، سانگ و لی (۱۰) در مقاله خود به بررسی ارتباط بین تاب‌آوری و اشتیاق تحصیلی پرداخته‌اند و نشان دادند که افراد تاب‌آور، با استفاده از راهبردهای شناختی و فراشناختی، توانایی مقابله با چالش‌های تحصیلی را دارند و به دلیل خلاقیت و انعطاف‌پذیری ذهنی، می‌توانند راه‌حل‌های متنوعی را برای رسیدن به اهداف خود بیابند. نتایج مطالعه باگزینین و همکاران (۱۴) هم در بررسی منابع مطالعه‌های شخصی تاب‌آوری تحصیلی دانشجویان دانشگاه و رابطه آن با پیامدهای مثبت روانشناختی نشان داد که تاب‌آوری تحصیلی دانشجویان به‌طور مثبت تحت تأثیر ویژگی‌های محیط مطالعه و خودکارآمدی آنها قرار دارد. علاوه بر این، تاب‌آوری تحصیلی با مشارکت و رفاه دانشجویان ارتباط مثبتی دارد. به عبارتی یافته‌های آنها نقش تاب‌آوری تحصیلی را در میانجی‌گری تعامل بین منابع مرتبط با مطالعه، مشارکت دانشجویی و رفاه برجسته می‌کند.

علی‌رغم تحقیقات گسترده در زمینه‌های تاب‌آوری، سلامت روانی و اشتیاق تحصیلی، اکثر مطالعات در جوامع غربی یا ایرانی انجام شده و کمتر به زمینه‌های فرهنگی خاص مانند عراق، به ویژه در میان دانشجویان تربیت بدنی، پرداخته‌اند. تحقیقات داخلی عراق اغلب بر دانش‌آموزان مدارس تمرکز دارند و جنبه‌های حرفه‌ای و فشارهای منحصربه‌فرد رشته تربیت بدنی (مانند آمادگی جسمانی و رقابت‌های ورزشی) را نادیده گرفته‌اند (۶). همچنین، خلا عمده‌ای در بررسی همزمان این سه متغیر و نقش پیش‌بینی‌کننده آن‌ها در یک جامعه خاص مانند دانشگاه بغداد وجود دارد. شرایط فرهنگی و اجتماعی-سیاسی عراق با چالش‌های خاص خود، می‌تواند زمینه‌ساز تجارب متفاوتی از فشارهای روانی و تحصیلی باشد و از این رو، بررسی نقش متغیرهای محافظت‌کننده مانند تاب‌آوری و سلامت روان در این جمعیت، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. پژوهش‌های خارجی نیز عمدتاً بر ابعاد شناختی و فردی تمرکز کرده و نقش عوامل بافتی و فرهنگی را کمتر مورد توجه قرار داده‌اند. بنابراین، پژوهش حاضر بر اساس جستجوهای محققان به‌عنوان اولین مطالعه که به بررسی رابطه تاب‌آوری تحصیلی و سلامت روانی با اشتیاق تحصیلی در دانشجویان تربیت بدنی دانشگاه بغداد با روش تحلیل رگرسیون می‌پردازد، دارای نوآوری است. تمرکز بر جامعه‌ای کمتر مطالعه‌شده (عراق) و ارائه پیشنهادی کاربردی مبتنی بر یافته‌های آن برای تقویت اشتیاق تحصیلی از طریق برنامه‌های مداخله‌ای متمرکز بر تاب‌آوری و سلامت روان، می‌تواند ضمن پر کردن بخشی از خلأ پژوهشی موجود، الگویی برای تحقیقات مشابه و مداخلات آموزشی در کشورهای در حال توسعه باشد.

عراق که در تحقیقات پیشین کمتر مورد توجه قرار گرفته است (۶)، به دنبال درک بهتر عوامل روانشناختی مؤثر بر موفقیت تحصیلی در گروه دانشجویان تربیت بدنی دانشگاه بغداد است.

متغیری که نقشی پررنگی در اشتیاق تحصیلی فراگیران ایفا می‌کند، تاب‌آوری تحصیلی است (۱). تاب‌آوری، به‌طور کلی، توانایی انطباق موفقیت‌آمیز با شرایط دشوار و رویدادهای استرس‌زا تعریف می‌شود (۷). بُعد تحصیلی این سازه به توانایی دانشجویان برای رویارویی مطلوب و اثربخش با محدودیت‌ها، موانع، تهدیدها و چالش‌های زندگی تحصیلی اشاره دارد (۸). دانشجویانی که از تاب‌آوری تحصیلی بالاتری برخوردارند، بهتر می‌توانند با ناکامی‌های تحصیلی کنار آمده و از شکست‌ها به‌عنوان فرصتی برای رشد و پیشرفت استفاده کنند (۷). این توانمندی، به نوبه خود، انگیزه و اشتیاق آن‌ها را برای مشارکت مستمر در فعالیت‌های آموزشی حفظ کرده و افزایش می‌دهد. تحقیقات متعددی این رابطه مثبت را تأیید کرده‌اند. برای مثال، فلفلیمان و جمشیدیان (۱۴۰۳) نشان دادند که تاب‌آوری تحصیلی با اشتیاق مدرسه‌ای در دانش‌آموزان رابطه مثبت دارد (۹). همچنین، کیم و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهشی طولی، رابطه دوسویه و مثبتی بین تاب‌آوری تحصیلی و اشتیاق عاطفی دانش‌آموزان یافتند (۱۰). باگزینین و همکاران (۲۰۲۵) نیز نقش تاب‌آوری تحصیلی را در میانجی‌گری ارتباط بین منابع مرتبط با مطالعه و مشارکت و رفاه دانشجویان برجسته کردند (۱۱). این یافته‌ها همگی بر اهمیت تاب‌آوری به‌عنوان زیربنای انگیزش و علاقه به تحصیل تأکید دارند.

سلامت روان نیز جنبه‌ای مهم از وجود انسان است که در آن تعادل و هماهنگی رفتاری در مواجهه با چالش‌های زندگی نقش کلیدی دارد (۱۲). این سازه بر توانایی فرد برای برقراری ارتباطی منطقی و سازگار با محیط پیرامون خود تمرکز دارد (۱۳). سلامت روانی مناسب، با کاهش علائم منفی مانند اضطراب و افسردگی زمینه را برای تمرکز بیشتر بر یادگیری فراهم می‌کند و به‌طور مستقیم و غیرمستقیم بر اشتیاق تحصیلی تأثیر می‌گذارد. پژوهش بشرپور و عینی (۱۴۰۲) نشان داد که اشتیاق تحصیلی نقش مهمی در سازگاری تحصیلی دانشجویان دارد و این ارتباط با در نظر گرفتن سلامت روان قابل تبیین است (۱۴). در مقابل، مطالعه خوش‌گفتار مقدم و ابوحزمه (۱۴۰۳) رابطه معناداری بین سلامت روان و اشتیاق تحصیلی پیدا نکرد که نشان‌دهنده لزوم بررسی این رابطه در زمینه‌های مختلف و در نظر گرفتن متغیرهای تعدیل‌گر است (۱۵).

مطالعات پیشین در داخل و خارج از کشور به بررسی روابط بین این متغیرها پرداخته‌اند. اقبالی و همکاران (۱۴۰۳) در پژوهشی نشان دادند که هیجان‌های تحصیلی مثبت و ادراک از جو دانشگاه به‌صورت مستقیم و مثبت با اشتیاق تحصیلی دانشجویان مرتبط هستند (۱۶). مطالعه زارع پاک‌ضیابری و دبیری (۱۴۰۱) نیز نقش تعدیل‌کننده تاب‌آوری تحصیلی را در رابطه بین جهت‌گیری‌های هدف و اشتیاق تحصیلی آشکار ساخت. این پژوهشگران دریافتند که تاب‌آوری می‌تواند رابطه منفی جهت‌گیری

روش‌شناسی

شرکت‌کننده‌ها

پژوهش حاضر از نوع مطالعات کاربردی و توصیفی است. جامعه آماری مورد نظر در این پژوهش شامل کلیه دانشجویان رشته تربیت بدنی دانشگاه بغداد در سال تحصیلی ۲۰۲۵-۲۰۲۴ می‌باشد که براساس اطلاعات استخراجی تعداد کل دانشجویان تربیت بدنی این دانشگاه ۷۲۰ نفر می‌باشد که از این تعداد ۲۵۶ نفر به عنوان نمونه، به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. معیارهای ورود به مطالعه عبارت بودند از: ۱- تحصیل در رشته علوم ورزشی و تربیت بدنی در هر مقطعی، ۲- عدم ابتلا به اختلالات شناختی یا روانی شدید بر اساس گزارش مرکز سلامت و بهداشت دانشگاه، ۳- رضایت آگاهانه دانشجویان برای شرکت در پژوهش بود. معیارهای خروج از مطالعه نیز شامل: ۱- تکمیل ناقص پرسش‌نامه (بیش از ۱۰٪ گویه‌های بی‌پاسخ) و ۲- الگوی پاسخ‌دهی یکنواخت (انتخاب یک گزینه برای بیش از ۹۰٪ سوالات) بود که در این صورت پرسش‌نامه از تحلیل حذف می‌شد. ابزار اصلی جمع‌آوری داده‌ها در این پژوهش پرسش‌نامه‌های استاندارد زیر بود که در بین نمونه‌های آماری توزیع و سپس اطلاعات جمع‌آوری شده برای تحلیل آماری در نرم‌افزار مربوطه وارد شدند.

ابزار

الف- پرسش‌نامه اطلاعات جمعیت-شناختی: برای جمع‌آوری اطلاعات توصیفی و ویژگی‌های جمعیت-شناختی دانشجویان، پرسش‌نامه اطلاعات فردی در اختیار آزمودنی‌ها قرار گرفت. این پرسش‌نامه شامل سوالاتی از سن، قد، وزن، سابقه آسیب‌های فیزیکی و روانی، وضعیت تحصیلی، معدل و وضعیت اجتماعی-اقتصادی خانواده بود.

ب) پرسش‌نامه اشتیاق تحصیلی: این پرسش‌نامه توسط فردریکز، بلومفیلد و پاريس در سال ۲۰۰۴ طراحی شده است که مشتمل بر ۱۵ سؤال بوده و در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۵) به بررسی سه جنبه اساسی اشتیاق تحصیلی، یعنی رفتار، احساسات و شناخت می‌پردازد. فردریکز و همکاران ضریب پایایی این مقیاس را ۰/۸۶ گزارش کرده‌اند (۱۸). پایایی پرسش‌نامه در پژوهش عباسی و همکاران (۱۳۹۴)، به روش آلفای کرونباخ ۰/۶۶ به دست آمد. همچنین در پژوهش حاضر میزان پایایی به روش آلفای کرونباخ برای کل پرسش‌نامه ۰/۸۶ به دست آمده است.

ج) پرسش‌نامه تاب‌آوری تحصیلی سامولز (۲۰۰۴): این پرسش‌نامه

شامل ۲۹ سؤال متنوع است که به بررسی جنبه‌های مختلف مرتبط با موفقیت تحصیلی از جمله خلق و خوی، روابط اجتماعی و انگیزه پیشرفت می‌پردازد. شرکت‌کنندگان در پژوهش، با استفاده از مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت، از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم، سطح تاب‌آوری خود را در زمینه‌های مختلف رتبه‌بندی می‌کنند (۱۹). سامولز (۲۰۰۴) پایایی نسخه ۴۰ سؤالی این پرسش‌نامه را با استفاده از روش آلفای کرونباخ حدود ۰/۸۹ برآورد نمود. در ایران سلطان نژاد و همکاران (۱۳۹۳) در پژوهشی به بررسی مشخصات روان‌سنجی این پرسش‌نامه پرداختند. آنها ضریب آلفای کرونباخ را برای عامل‌های این پرسش‌نامه در نمونه دانشجویی بین ۰/۶۲ تا ۰/۷۶ به دست آوردند. همچنین در پژوهش حاضر میزان پایایی به روش آلفای کرونباخ برای کل پرسش‌نامه ۰/۷۶ به دست آمده است.

د) پرسش‌نامه سلامت روانی گلدبرگ و هیلر (۱۹۷۹): این پرسش‌نامه شامل ۲۸ پرسش در چهار مقیاس مختلف است. این مقیاس‌ها شامل علائم جسمانی، اضطراب و اختلالات خواب، عملکرد اجتماعی و علائم افسردگی هستند. نمره‌گذاری به این صورت است که الف نمره ۰، ب نمره ۱، ج نمره ۲ و د نمره ۳ را دریافت می‌کند. نمره بالاتر از ۶ در هر مقیاس و مجموع نمرات بالاتر از ۲۲، نشان‌دهنده وجود علائم بیماری است (۲۰). گلدبرگ و ویلیامز در ۱۹۸۸ پایایی به روش دو نیمه کردن برای این پرسش‌نامه را که توسط ۸۵۳ نفر تکمیل شده بود ۰/۹۵ گزارش کردند. تقوی پایایی پرسش‌نامه سلامت عمومی را براساس سه روش بازآزمایی، دو نیمه کردن و آلفای کرونباخ مورد بررسی قرار داد که به ترتیب، ضرایب پایایی ۰/۷۰، ۰/۹۰ و ۰/۹۰ را به دست آورد. همچنین در این پژوهش پایایی به روش آلفای کرونباخ برای کل پرسش‌نامه ۰/۷۶ به دست آمده است.

روش اجرا

با توجه به ماهیت توصیفی-همبستگی پژوهش و استفاده از پرسش‌نامه‌های استاندارد، این پژوهش نیاز به اخذ کد اخلاق نداشت. با این حال، محققان ضمن اخذ مجوزهای لازم از دانشگاه بغداد برای اجرای پژوهش، اصول اخلاقی شامل رضایت آگاهانه، محرمانه بودن اطلاعات و ناشناس بودن پاسخ‌دهندگان را به‌طور کامل رعایت نمودند. سطح معناداری $P < 0.05$ در نظر گرفته شد. برای تعیین پایایی، پرسش‌نامه‌ها به‌طور تصادفی در میان ۳۰ دانشجوی تربیت بدنی دانشگاه بغداد توزیع شد. با استفاده از نرم‌افزار SPSS، ضریب آلفای کرونباخ محاسبه گردید و سطح پایایی آن، مطابق جدول زیر به دست آمد.

استفاده گردید. نتایج این آزمون نشان داد که توزیع نمرات هر سه متغیر تاب-آوری تحصیلی، سلامت روانی و اشتیاق تحصیلی در سطح ($p > 0/05$) نرمال می-باشد. در بخش آمار استنباطی نیز از آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۴ انجام گرفت.

نتایج

مشخصات عمومی دانشجویان شرکت-کننده در مطالعه به صورت مقادیر میانگین و انحراف استاندارد مورد بررسی قرار گرفت. در بررسی آماری دانشجویان رشته تربیت-بدنی دانشگاه بغداد، از مجموع ۲۵۶ نفر شرکت‌کننده تعداد مردان با ۱۳۲ نفر (۵۱/۶ درصد) نسبت به زنان با ۱۲۴ نفر (۴۸/۴ درصد) بیشتر بود. در بین نمونه-ها ۵۷ نفر (معادل ۲۲/۳ درصد) بین بازه سنی ۱۸ تا ۲۰ سال، ۶۱ نفر (معادل ۲۳/۸ درصد) بازه سنی ۲۱ تا ۲۳ سال، ۷۶ نفر (معادل ۲۹/۷ درصد) بازه سنی ۲۴ تا ۲۶ سال و ۶۲ نفر (معادل ۲۴/۲ درصد) سن ۲۷ سال به بالا بودند که بیشترین فراوانی مربوط به گروه سنی ۲۴ تا ۲۶ سال بود. همچنین تعداد ۲۰۴ نفر (معادل ۷۹/۷ درصد) مجرد و ۵۲ نفر (معادل ۲۰/۳ درصد) متاهل بودند. در ادامه و در جدول ۲ مقادیر میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش ارائه شده است.

مطابق نتایج در جدول شماره ۳، بررسی فرضیات پژوهش نشان داد

جدول ۱. آلفای کرونباخ هر یک از متغیرهای پژوهش

متغیر	ضریب آلفای کرونباخ
تاب-آوری تحصیلی	۰/۷۷
سلامت روانی	۰/۸۹
اشتیاق تحصیلی	۰/۸۴

روش آماری

مطابق جدول ۱ آلفای کرونباخ برای هر متغیر، بیش از ۰/۷۰ محاسبه شد که حاکی از پایداری مناسب در سنجش مفاهیم مورد نظر است. در ادامه و جهت بررسی روایی پرسشنامه-ها، پرسشنامه-های اولیه با ارسال ایمیل الکترونیکی در بین جمعی از افراد متخصص در زمینه روان-شناسی ورزشی مورد مطالعه قرار گرفت تا هرگونه اشکال احتمالی، از جمله ابهام در سوالات، ترتیب نامناسب سوالات، یا طولانی بودن پرسش-نامه شناسایی و اصلاح شود. همچنین برای بررسی روایی محتوایی کمی پرسش-نامه-ها از اساتید خواسته شد تا فرم-های مربوطه را که به-صورت ایمیل در اختیارشان گذاشته شده بود، جهت سنجش شاخص روایی محتوایی تکمیل کنند (بر اساس سه معیار مربوط بودن، سادگی و وضوح هر گویه). نمره شاخص روایی محتوا ۰/۷۸ و بالاتر در نظر گرفته شد. پس از جمع‌آوری نظرات، بانک اطلاعاتی تشکیل شد و روایی شاخص‌ها مورد ارزیابی قرار گرفت. از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای بررسی توزیع طبیعی داده-ها

جدول ۲. میانگین و انحراف استاندارد نمرات متغیرهای مورد مطالعه در بین دانشجویان رشته تربیت-بدنی دانشگاه بغداد

متغیر	فراوانی	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار
تاب-آوری تحصیلی	۲۵۶	۲/۸۹	۴/۴۷	۴/۲۳	۰/۳۳
سلامت روانی	۲۵۶	۲/۷۱	۴/۳۱	۳/۶۱	۰/۳۵
اشتیاق تحصیلی	۲۵۶	۳/۰۰	۵/۰۰	۴/۸۳	۰/۳۸

جدول ۳. همبستگی بین متغیرهای تاب-آوری تحصیلی، اشتیاق تحصیلی و سلامت روانی در دانشجویان تربیت-بدنی دانشگاه بغداد

متغیر	تاب-آوری تحصیلی	سلامت روانی	سلامت روان با تاب-آوری
ضریب همبستگی پیرسون	۰/۵۱**	۰/۴۳**	۰/۶۳**
مقدار P	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱
تعداد	۲۵۶	۲۵۶	۲۵۶

معناداری بین دو متغیر سلامت روانی و اشتیاق تحصیلی دانشجویان تربیت-بدنی دانشگاه بغداد وجود دارد. همچنین ضریب همبستگی پیرسون بین دو متغیر تاب-آوری تحصیلی و سلامت روانی برابر با $0.63 = P$ و $0.001 = P$ می-باشد. در نتیجه رابطه مثبت معناداری بین این دو متغیر در بین دانشجویان تربیت-بدنی دانشگاه بغداد وجود دارد. در ادامه برای پیش-بینی میزان اشتیاق تحصیلی بر اساس دو متغیر

ضریب همبستگی پیرسون بین دو متغیر تاب-آوری تحصیلی و اشتیاق تحصیلی برابر با $0.51 = P$ می-باشد. لذا با ضریب اطمینان ۹۹٪ می-توان گفت که رابطه مثبت معناداری بین دو متغیر تاب-آوری تحصیلی و اشتیاق تحصیلی دانشجویان تربیت-بدنی دانشگاه بغداد وجود دارد. ضریب همبستگی پیرسون بین دو متغیر سلامت روانی و اشتیاق تحصیلی برابر با $0.43 = P$ و $0.001 = P$ می-باشد. لذا رابطه مثبت

جدول ۳. همبستگی بین متغیرهای تاب-آوری تحصیلی، اشتیاق تحصیلی و سلامت روانی در دانشجویان تربیت‌بدنی دانشگاه بغداد

متغیر ملاک: اشتیاق تحصیلی						
P	T	B	P	F	R ^۲	R
۰/۰۰۱	۶/۰۵۵	۰/۴۶۴	۰/۰۰۱	۵۹/۰۱۳	۰/۵۳۲	۰/۷۱۳
۰/۰۰۱	۴/۱۶۹	۰/۳۲۱				

(۲۲)، ارضای نیازهای اساسی روان‌شناختی شامل خودمختاری، شایستگی و ارتباط، پیش‌نیاز اصلی ایجاد انگیزش درونی و اشتیاق پایدار است. سلامت روانی با کاهش نشانگان منفی مانند اضطراب و افسردگی، موانع روان‌شناختی را که مانع ارضای این نیازها می‌شوند، حذف می‌کند و به فرد امکان می‌دهد تا انرژی روانی خود را صرف یادگیری و مشارکت فعال در فعالیت‌های آموزشی نماید (۲۳). به عبارت دیگر، دانشجویانی که از سلامت روانی برخوردارند، ظرفیت بیشتری برای تجربه هیجانات مثبت مرتبط با یادگیری، احساس شایستگی در انجام تکالیف و برقراری روابط معنادار با اساتید و همکلاسی‌ها دارند که همگی از مؤلفه‌های کلیدی اشتیاق تحصیلی هستند (۱۸). بدین ترتیب، سلامت روانی نه تنها به طور مستقیم، بلکه با تسهیل فرآیندهای انگیزشی و هیجانی مثبت، به افزایش اشتیاق تحصیلی منجر می‌شود (۲۳).

نتایج نشان داد افزایش تاب‌آوری تحصیلی می‌تواند به تقویت سلامت روانی دانشجویان کمک کند و از این طریق، آنها را برای مواجهه مؤثرتر با چالش‌ها و فشارهای تحصیلی آماده می‌سازد. این یافته با یافته‌های سرجامه-شورانی و خیاط-غیائی (۲۴)، باقری شیخانگشسه و همکاران (۲۵)، تسو و همکاران (۲۶)، کاسیناتو و همکاران (۲۷) و باگزینین و همکاران (۱۱) همسو می‌باشد. سلامت روان ابزار قدرتمندی در دست افراد برای مقابله با چالش‌ها و سختی‌های زندگی هستند. تحقیقات نشان می‌دهد که افرادی که از سلامت روان برخوردارند، توانایی سازگاری و مقابله با شرایط استرس‌زا را بهتر و سریع‌تر از دیگران دارند. این افراد می‌توانند با استفاده از منابع درونی خود در برابر مشکلات تاب‌آورتر بوده و با استقامت و ثبات بیشتری بر موانع غلبه کنند (۲۴). با تقویت تاب‌آوری، افراد می‌توانند از ظرفیت‌های خود برای مدیریت شرایط سخت استفاده کنند و به مقابله با مشکلات بپردازند (۲۶). افرادی که تاب‌آوری و استقامت بالایی دارند، مهارت‌های حل مسئله و انعطاف‌پذیری فوق‌العاده‌ای را به نمایش می‌گذارند. این افراد در مواجهه با چالش‌ها و موانع، با تصمیم‌گیری‌های هوشمندانه و سازگار بهترین راه‌حل‌ها را ارائه می‌دهند. توانایی آنها در مدیریت مشکلات به آنها اجازه می‌دهد تا با اعتماد به نفس و کارآمدی بر موانع غلبه کنند و به موفقیت دست یابند (۲۸). در نهایت نتایج نشان داد تاب‌آوری تحصیلی و سلامت روانی نقش پیش‌بینی‌کننده‌ای را در اشتیاق تحصیلی دانشجویان تربیت‌بدنی دانشگاه بغداد ایفا می‌کنند. به عبارتی، تاب‌آوری تحصیلی و سلامت روانی قادرند ۵۳ درصد از واریانس اشتیاق تحصیلی را تبیین کنند، که

تاب‌آوری تحصیلی و سلامت روانی از رگرسیون چندگانه استفاده شد که نتایج حاصل از آن در جدول ۴ ارائه شده است. همان‌گونه که در جدول ۴ مشاهده می‌شود میزان R برابر ۰/۷۱۳ و میزان R^۲ برابر ۰/۵۳۲ می‌باشد. به عبارتی، تاب‌آوری تحصیلی و سلامت روانی در کل ۵۳ درصد از واریانس نمرات اشتیاق تحصیلی را تبیین می‌کند. همچنین تاب‌آوری تحصیلی و سلامت روانی به ترتیب به صورت مثبت و معناداری قادر به پیش‌بینی اشتیاق تحصیلی می‌باشد (p=۰/۰۰۱ ، =۰/۳۲۱ ، =۰/۴۶۴).

بحث

این پژوهش به بررسی رابطه تاب‌آوری تحصیلی و سلامت روانی با اشتیاق تحصیلی در دانشجویان تربیت‌بدنی دانشگاه بغداد پرداخته است. نتایج نشان داد که هر دو متغیر تاب‌آوری تحصیلی و سلامت روانی تأثیر مثبتی بر اشتیاق تحصیلی دارند. به عبارتی افزایش تاب‌آوری تحصیلی از طرف دانشجویان تربیت‌بدنی دانشگاه بغداد همراه با افزایش اشتیاق تحصیلی است. این نتایج با یافته‌های فلغلیان و جمشیدیان (۹)، صدری، نقش و حجازی (۷)، کیم و همکاران (۱۰)، رودریگوز فرناندز و همکاران (۲۱) و باگزینین و همکاران (۱۱) همسو می‌باشد که همگی نشان داده‌اند تاب‌آوری بالا به افرادی که با انواع شکست‌ها و فشارهای تحصیلی مواجه می‌شوند، کمک می‌کند تا از این فرصت‌ها برای رشد و پیشرفت استفاده کنند. در تبیین یافته‌های این پژوهش هم می‌توان گفت که تاب‌آوری در محیط آموزشی، مهارتی ضروری برای موفقیت در مواجهه با موانع و چالش‌های تحصیلی است. این مفهوم، ریشه در انگیزش و اشتیاق یادگیرندگان دارد، جایی که متغیرهای انگیزشی پیش‌بینی‌کننده‌های کلیدی تاب‌آوری تحصیلی هستند. بنابراین می‌توان گفت تاب‌آوری، پایه و اساس انگیزش و علاقه به تحصیل است (۱۱).

نتایج نشان داد افزایش سلامت روانی در دانشجویان تربیت‌بدنی دانشگاه بغداد باعث تقویت اشتیاق تحصیلی آن‌ها می‌شود که تأکید بر اهمیت حفظ سلامت روان برای ارتقاء انگیزه و پیشرفت تحصیلی است. این نتایج با نتایج پژوهش‌های صدری و همکاران (۷)، بشرپور و عینی (۱۴)، رودریگوز فرناندز و همکاران (۲۱) همسو و با پژوهش خوش-گفتار مقدم و ابوحمره (۱۵) ناهمسو می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان گفت سلامت روانی با فراهم آوردن زمینه‌های شناختی و هیجانی لازم، بستر مناسبی برای بروز و تداوم اشتیاق تحصیلی ایجاد می‌کند. بر اساس نظریه خودتعیین‌گری

پرسشنامه‌ها و طراحی مقطعی است که ممکن است تأثیرات متغیرهای دیگر را در طول زمان نادیده بگیرد. پیشنهاد می‌شود که در مطالعات آینده از طراحی طولی استفاده شود.

همچنین پیشنهاد می‌شود که تحقیقات آینده از روش‌های ترکیبی و مداخله‌ای با حجم نمونه بزرگتر استفاده کنند تا به درک عمیق‌تری از تأثیرات تاب‌آوری و سلامت روانی بر اشتیاق تحصیلی دست یابند. در نهایت، از آنجایی که این مطالعه همبستگی بین متغیرها را بررسی کرده است، یافته‌های آن باید با احتیاط تفسیر شود.

ملاحظات اخلاقی

حامی مالی

این تحقیق هیچ‌گونه کمک مالی از سازمان‌های تامین مالی در بخش‌های عمومی، تجاری یا غیرانتفاعی دریافت نکرد.

مشارکت نویسندگان

تمامی نویسندگان مشارکت یکسانی داشتند

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

تقدیر و قدردانی

از تمامی افرادی که در انجام این پژوهش ما را یاری کردند، کمال تشکر و قدردانی را داریم.

نشان‌دهنده اهمیت این دو متغیر در پیش‌بینی انگیزه تحصیلی دانشجویان است. این یافته با نتایج پژوهش‌های فلفلیان و جمشیدیان (۹)، صدری، زارع پاک‌ضیابری و دبیری (۷)، بشرپور و عینی (۱۴)، کیم و همکاران (۱۰) و رودریگوز فرناندز و همکاران (۲۱) همسو می‌باشد. تاب‌آوری در محیط‌های آموزشی را می‌توان یکی از مهارت‌های حیاتی برای غلبه بر موانع و چالش‌های تحصیلی دانست. این توانمندی، ارتباط عمیق با انگیزه و اشتیاق یادگیرندگان دارد؛ به‌گونه‌ای که عوامل انگیزشی، نقش مهمی در پیش‌بینی میزان تاب‌آوری تحصیلی ایفا می‌کنند. از این‌رو می‌توان نتیجه گرفت که زیربنای اصلی شکل‌گیری انگیزه و علاقه به یادگیری است (۲۹). سلامت روانی در محیط‌های آموزشی، می‌تواند به بهبود اشتیاق تحصیلی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان کمک کند. اشتیاق تحصیلی اغلب به عنوان یک ساختار انگیزشی در نظر گرفته می‌شود که تعهد یادگیرنده نسبت به فرایند یادگیری را نشان می‌دهد. بنابراین، ارتباط بین سلامت روانی و اشتیاق تحصیلی در میان دانشجویان، موضوعی قابل توجه است. بنابراین هر چه دانشجویان از سلامت روان بالاتری برخوردار باشند به همان میزان بیشتر تمایل و اشتیاق به تحصیل دارند.

تاب‌آوری و سلامت روان به عنوان پیش‌بینی‌کننده‌های اشتیاق تحصیلی دانشجویان شناسایی شدند. بنابراین توصیه می‌شود مدیران ارشد آموزشی در دانشگاه‌ها با برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی مرتبط، ضمن کنترل هیجانات منفی در دانشجویان، زمینه بهبود اشتیاق تحصیلی و تجربه هیجانات مثبت را فراهم کنند. این امر به رشد و ارتقای عملکرد تحصیلی آنها کمک خواهد کرد. علاوه بر این، می‌توان از ظرفیت و نقش اساتید دانشگاه برای تقویت اشتیاق تحصیلی دانشجویان بهره برد. همچنین ایجاد و تقویت فضاهای فرهنگی، اجتماعی و علمی پر جنب و جوش در دانشگاه برای ارتقای هیجانات مثبت، کاهش هیجانات منفی و توسعه اشتیاق تحصیلی توصیه می‌شود. توصیه می‌شود که سیاست‌گذاران آموزشی، برنامه‌های درسی دانشگاهی را برای هماهنگی بهتر با نیازها و شرایط جامعه هدف و همچنین با روندهای جهانی معاصر، مانند هوش مصنوعی، بازیگری و به‌روزرسانی کنند. علاوه بر این، گنجاندن دروس کاربردی‌تر در برنامه‌های درسی و مشارکت دادن دانشجویان در فرآیندهای تصمیم‌گیری آموزشی و نهادی مرتبط با رشته تحصیلی‌شان می‌تواند اشتیاق تحصیلی آنها را به میزان قابل توجهی افزایش دهد. با توجه به نتایج پژوهش حاضر، مطالعات کیفی د آینده می‌توانند بر اساس این یافته‌ها، چالش‌ها و فرصت‌هایی را که از طریق متغیرهایی مانند سلامت روان، تاب‌آوری و اشتیاق تحصیلی بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارند، بهتر درک کنند. علاوه بر این، گسترش تحقیق به جمعیت وسیع‌تری، مانند تمام دانشگاه‌های عراق و به‌کارگیری رویکردهای ترکیبی می‌تواند نتایج متنوع و آموزنده‌ای به همراه داشته باشد.

همانند سایر مطالعات، این پژوهش نیز محدودیت‌های خود را داشت. محدودیت‌های این مطالعه شامل خوداظهاری دانشجویان در پر کردن

References

1. Wills G, Hofmeyr H. Academic resilience in challenging contexts: Evidence from township and rural primary schools in South Africa. *International Journal of Educational Research*. 2019 Jan 1;98:192-205. DOI: 10.1016/j.ijer.2019.08.001
2. sadeghi, R., Fatemi, F., sadri, E. The Effectiveness of Mindfulness Training on Psychological Well-being and Academic Engagement for Students with Low Academic Achievement. *Journal of Applied Psychological Research*, 2023; 14(1): 129-144. doi: 10.22059/japr.2023.329626.643967. (in Persian)
3. Abhari, S; Mohammadi, R. Mediation role of academic self-concept in the relationship of invitational education and school engagement in elementary sixth grade students. *Quarterly Journal of Teaching and Learning Research*, Bojnourd Azad University. Article 4, Volume 16, Issue 68, June 2021, Pages 40-60. DOI: 10.30495/educ.2021.684359. (in Persian)
4. Wang MT, Willett JB, Eccles JS. The assessment of school engagement: Examining dimensionality and measurement invariance by gender and race/ethnicity. *Journal of school psychology*. 2011 Aug 1;49(4):465-80. DOI: 10.1016/j.jsp.2011.04.001
5. Hughes JN, Cao Q. Trajectories of teacher-student warmth and conflict at the transition to middle school: Effects on academic engagement and achievement. *Journal of school psychology*. 2018 Apr 1;67:148-62. DOI: 10.1016/j.jsp.2017.10.003
6. Salman, H. D. ., Mahdad, A. ., Khalifa Al-Hashmy, R. N. ., & Manshaee, G. . (1403). The Impact of Academic Self-Concept, Academic Resilience, and Academic Engagement on the Academic Performance of Wasit University Students: The Mediating Role of Emotional Self-Regulation and the Moderating Role of Self-Esteem. *Journal of Study and Innovation in Education and Development*, 4(1), 1-21. <https://doi.org/10.61838/jsied.4.1.1>. (in Persian)
7. Sadri, M., Naghsh, Z., Hejazi, E. The Mediating Role of Academic Passion and Academic Well-Being in the Association between Classroom Socio-Mental Climate and Academic Resilience. *Journal of Applied Psychological Research*, 2023; 14(3): 143-162. doi: 10.22059/japr.2023.344877.644306. (in Persian)
8. Rezaei S, Shamsaei N, moradi J. Effectiveness of Teaching General Courses on Theoretical Foundations of Islam on Religious Identity and Academic Resilience of Sports Science Students at Ilam University. *JRH* 2023; 11 (1):44-54. URL: <http://jrh.mazums.ac.ir/article-1-1022-fa.html>. (in Persian)
9. felfelian, H., jamshidian, H. Investigating the effectiveness of academic resilience on academic procrastination, school engagement, and anxiety among secondary school students in Isfahan city. *Educational Psychology*, 2024; 20(74): 227-254. doi: 10.22054/jep.2024.78090.3975. (in Persian)
10. Kim SJ, Lee J, Song JH, Lee Y. The reciprocal relationship between academic resilience and emotional engagement of students and the effects of participating in the Educational Welfare Priority Support Project in Korea: Autoregressive cross-lagged modeling. *International Journal of Educational Research*. 2021 Jan 1;109:101802. DOI:10.1016/j.ijer.2021.101802
11. Bagdžiūnienė D, Žukauskaitė I, Bulotaitė L and Sargautytė R (2025) Study and personal resources of university students' academic resilience and the relationship with positive psychological outcomes. *Front. Psychol.* 16:1517359. doi: 10.3389/fpsyg.2025.1517359
12. Fallah Musa kalae, A., Khan Mohammadi Otagh-sara, A., Homayouni, A., Sadeghi, J. Structural Relationships between Alexithymia and Academic Engagement Mediated by Dependence on Social Networks and Mental Health. *The Journal of New Thoughts on Education*, 2022; 18(2): 137-153. doi: 10.22051/jontoe.2021.34137.3216. (in Persian)
13. Ungar M, Theron L. Resilience and mental health: How multisystemic processes contribute to positive outcomes. *The Lancet Psychiatry*. 2020 May 1;7(5):441-8. [https://doi.org/10.1016/S2215-0366\(19\)30434-1](https://doi.org/10.1016/S2215-0366(19)30434-1)
14. Basharpour, S., Einy, S. Developing a causal model of academic adjustment of Students with learning disabilities based on academic self-efficacy and academic eagerness: The mediating role of the academic resilience. *Journal of Learning Disabilities*, 2023; 12(2): 18-33. doi: 10.22098/jld.2022.7608.1814. (in Persian)

15. Khoshgotar Moghadam, A. A., Abohamzeh, M. A. Predicting Students' Academic Enthusiasm Based on Emotional Intelligence, Mental Health and Life Satisfaction. *Research In Instructional Methods*, 2024; 2(1): 51-66. doi: 10.22091/jrim.2024.10824.1073. (in Persian)
16. Eghbali, A., Vahedi, H., Ebrahimi, A., Eghlimi, S. The Role of Academic Emotions, Perception of the University Atmosphere and learning Behaviors in Predicting the Academic Enthusiasm of Farhangian University of East Azerbaijan. *Journal of Educational Psychology Studies*, 2024; 21(54): -. doi: 10.22111/jeps.2024.46329.5471. (in Persian)
17. Zare Pak Ziabari, S. F., Dabiri, S. The prediction of Students' Academic engagement based on Academic Achievement Goals: The Mediating Role of Academic Resilience. *Journal of Educational Psychology Studies*, 2023; 19(48): 99-80. doi:10.22111/jeps.2023.43143.5146. (in Persian)
18. Fredricks JA, Blumenfeld PC, Paris AH. School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. *Review of educational research*. 2004 Mar;74(1):59-109. DOI:10.3102/00346543074001059
19. Samuels WE. Development of a non-intellective measure of academic success: Towards the quantification of resilience. The University of Texas at Arlington; 2004. <https://search.proquest.com/openview/0f912c676086c925c01f233ccf8e1ab6/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y>
20. Goldberg DP, Hillier VF. A scaled version of the General Health Questionnaire. *Psychological medicine*. 1979 Feb;9(1):139-45.
21. Rodríguez-Fernández A, Ramos-Díaz E, Axpe-Saez I. The role of resilience and psychological well-being in school engagement and perceived academic performance: An exploratory model to improve academic achievement. *Health and academic achievement*. 2018 Sep 19;18(1):159-76. DOI: 10.5772/intechopen.73580
22. Deci EL, Ryan RM. The «what» and «why» of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychol Inq*. 2000;11(4):227-68.
23. Ungar M, Theron L. Resilience and mental health: How multisystemic processes contribute to positive outcomes. *The Lancet Psychiatry*. 2020 May 1;7(5):441-8. [https://doi.org/10.1016/S2215-0366\(19\)30434-1](https://doi.org/10.1016/S2215-0366(19)30434-1)
24. Sarjameh Shoorani, F., Khayyat Ghiasi, P. Investigating the Relationship Between Communication Skills, Mental Health and Life Expectancy with Resilience in Student-Teachers of the Elementary School of Farhangian University. *Research and Innovation in Primary Education*, 2024; 6(2): 132-147. doi: 10.48310/reek.2024.16873.1356. (in Persian)
25. Bagheri Sheykhgafshe F, Alizadeh D, Savabi Niri V, Asgari F, Ghodrat G. The role of internet addiction, mindfulness and resilience in predicting students' mental health during the coronavirus 2019 pandemic. *J Child Ment Health* 2021; 8 (3): 1. URL: <http://childmentalhealth.ir/article-1-1120-fa.html>. (in Persian)
26. Tso WW, Wong RS, Tung KT, Rao N, Fu KW, Yam JC, Chua GT, Chen EY, Lee TM, Chan SK, Wong WH. Vulnerability and resilience in children during the COVID-19 pandemic. *European child & adolescent psychiatry*. 2022 Jan;31(1):161-76. doi: 10.1007/s00787-020-01680-8.
27. Cusinato M, Iannattone S, Spoto A, Poli M, Moretti C, Gatta M, Miscioscia M. Stress, Resilience, and Well-Being in Italian Children and Their Parents during the COVID-19 Pandemic. *Int J Environ Res Public Health*. 2020 Nov 10;17(22):8297. doi: 10.3390/ijerph17228297.
28. Sakka S, Nikopoulou VA, Bonti E, Tatsiopoulou P, Karamouzi P, Giazkoulidou A, Tsipropoulou V, Parlapani E, Holeva V, Diakogiannis I. Assessing test anxiety and resilience among Greek adolescents during COVID-19 pandemic. *Journal of Mind and Medical Sciences*. 2020;7(2):173-8. DOI: 10.22543/7674.72.P173178.
29. Martin AJ. The Student Motivation Scale: A tool for measuring and enhancing motivation. *Journal of Psychologists and Counsellors in Schools*. 2001 Nov;11:1-20. DOI:10.1017/S1037291100004301.